

A photograph of three spheres constructed from numerous small, metallic, three-dimensional characters and symbols. The central sphere is in sharp focus, showing characters like 'O', 'P', 'i', 'n', 'k', 'i', 'n', 'g', 's', 't', 'r', 'e', 'a', 'm', 'i', 'n', 'g', 's', 't', 'r', 'e', 'a', 'm', 'i', 'n', 'g', 's', 't', 'r', 'e', 'a', 'm'. The spheres to the left and right are blurred, creating a sense of depth. The characters are arranged in a dense, overlapping pattern on the surface of each sphere.

ABC
a Wolters Kluwer business

MAGDALENA ŁAWNICKA-BOROŃSKA

JĘZYK POLSKI W MEDYCYNIE

A GUIDE TO POLISH IN MEDICAL PRACTICE

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Marta Kamińska

Redakcja, korekta i skład
Studio Mediana – www.studiomediana.pl

Projekt graficzny okładki
Studio Kozak

Zdjęcie wykorzystane na okładce
© [iStockphoto.com/simon askham](https://iStockphoto.com/simon_askham)

© Copyright by Wolters Kluwer Polska SA, 2013.
All rights reserved.

ISBN 978-83-264-4029-8

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Przedmowa	13
Rozdział 1. Układy – budowa, choroby, objawy	17
Części ciała	17
Skóra	21
Układ ruchu	24
Układ oddechowy	30
Układ krwionośny (sercowo-naczyniowy)	34
Układ trawienny	38
Zęby	42
Układ moczowy	44
Układ nerwowy	47
Oko	51
Ucho	55
Układ dokrewny	57
Układ rozrodczy	60
Rozdział 2. Praktyczna terminologia kliniczna	65
Pediatrya	65
Geriatrya	67
Psychiatria	69
Choroby zakaźne	71
Choroby zawodowe	72
Ginekologia i położnictwo	74
Typy chorób	77
Rodzaje bólu	79

Rozdział 3. Wizyta u lekarza.....	80
Przed wizytą	80
Wywiad – pytania	81
Badanie – polecenia	87
Dane osobowe	88
Wywiad internistyczny	89
Wywiad dermatologiczny	92
Wywiad ortopedyczny.....	92
Wywiad reumatologiczny	94
Wywiad pulmonologiczny	95
Wywiad kardiologiczny.....	96
Wywiad gastrologiczny	98
Wywiad urologiczny	100
Wywiad neurologiczny	100
Wywiad okulistyczny.....	103
Wywiad otolaryngologiczny	104
Wywiad diabetologiczny	108
Wywiad ginekologiczny	110
Wywiad z zakresu położnictwa.....	111
Wywiad pediatryczny	113
Wywiad z zakresu chorób zakaźnych	114
Wywiad psychiatryczny	116
Wywiad chirurgiczny	117
Wywiad urazowy	119
Wywiad onkologiczny	121
Rozdział 4. Diagnostyka	123
Badania i testy.....	123
Przygotowanie do badania	126
Wynik opisowy badania	128
Wynik badania	129
Kącik językowy	129

Rozdział 5. Opis choroby – wzory 130

Zapalenie spojówek130

Zapalenie ucha środkowego (ZUŚ)131

Przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP)132

Rozdział 6. Opisy przypadków 133

Przewlekłe zapalenie trzustki133

Czerniak134

Zapalenie tkanki łącznej.....135

Asthma oskrzelowa.....136

Pneumocystoza.....137

Niestabilne ciśnienie tętnicze138

Kamica żółciowa138

Rak wątrobowokomórkowy139

Dna moczanowa.....140

Krwotok podpajęczynówkowy.....141

Niedokrwienny udar mózgu.....142

Jaskra.....143

Krwawienia z nosa (*epistaxis*)144

Zapalenie ucha środkowego144

Cukrzyca ciężarnych145

Cięża pozamaciczna146

Odra147

Półpasiec (*zoster*).....147

Wypalenie zawodowe148

Zapalenie wyrostka robaczkowego.....150

Ciężkie obrażenia151

Drobne obrażenia152

Zatrzymanie akcji serca.....152

Rak gruczołu sutkowego153

Rozdział 7. W aptece..... 155

Leki.....155

Ulotka – instrukcje i ostrzeżenia163

Dialogi.....164

Rozdział 8. Na uniwersytecie medycznym	166
Władze uczelni	166
Nauczyciele akademicy i personel administracyjny	166
Stopnie naukowe	166
Studenci	167
Organizacja studiów	167
Kącik językowy	169
Rozdział 9. W szpitalu.....	170
Szpitalne – typy	170
Personel lekarski	170
Personel medyczny średniego szczebla	171
Administracja i personel pomocniczy	171
Pomieszczenia szpitalne	172
Oddział – wyposażenie	172
Pierwsza pomoc, opatrunki.....	175
Sala operacyjna – wyposażenie.....	175
Zespół operacyjny – strój	176
Narzędzia chirurgiczne	176
Cięcia chirurgiczne	177
Typy szwów	177
Rodzaje nici	178
Kącik językowy	178
Specjalizacje i specjaliści.....	179
Aneksy.....	183
Jednostki miary, wagi, objętości i temperatury	183
Układ okresowy pierwiastków	185
Dokumentacja medyczna.....	186
Fonetyka	198
Porównania i idiomy	204
Polacy zasłużeni dla medycyny	207

Table of contents

Preface	15
Chapter 1. Systems – structure, diseases, manifestations	17
Parts of the body.....	17
Skin.....	21
Locomotor system.....	24
Respiratory system.....	30
Circulatory (cardiovascular) system	34
Digestive system	38
Teeth	42
Urinary system	44
Nervous system.....	47
The eye.....	51
The ear.....	55
Endocrine system.....	57
Reproductive system.....	60
Chapter 2. Practical medical terminology	65
Pediatrics	65
Geriatrics.....	67
Psychiatry	69
Infectious diseases.....	71
Occupational diseases	72
Gynecology and obstetrics.....	74
Types of diseases.....	77
Types of pain	79

Chapter 3. Visit to a doctor.....	80
<i>Before a visit.....</i>	80
<i>Taking history – questions.....</i>	81
<i>Examination – instructions.....</i>	87
<i>Personal data</i>	88
<i>History taking in internal medicine.....</i>	89
<i>History taking in dermatology.....</i>	92
<i>History taking in orthopedics.....</i>	92
<i>History taking in rheumatology.....</i>	94
<i>History taking in pulmonology.....</i>	95
<i>History taking in cardiology.....</i>	96
<i>History taking in gastrology.....</i>	98
<i>History taking in urology.....</i>	100
<i>History taking in neurology.....</i>	100
<i>History taking in ophtalmology.....</i>	103
<i>History taking in otolaryngology</i>	104
<i>History taking in diabetology.....</i>	108
<i>History taking in ginecology.....</i>	110
<i>History taking in obstetrics</i>	111
<i>History taking in pediatrics.....</i>	113
<i>History taking in infectious diseases.....</i>	114
<i>History taking in psychiatry.....</i>	116
<i>History taking in surgery.....</i>	117
<i>History taking in A & E.....</i>	119
<i>History taking in onkology.....</i>	121
Chapter 4. Diagnostics.....	123
<i>Examinations and tests.....</i>	123
<i>Preparation for examination.....</i>	126
<i>Descriptive result of examination.....</i>	128
<i>Result of examination</i>	129
<i>Language corner</i>	129

Chapter 5. Disease presentation – examples 130

Conjunctivitis..... 130

Otitis media (OM) 131

Chronic obstructive pulmonary disease (COPD)..... 132

Chapter 6. Case studies 133

Chronic pancreatitis 133

Melanoma..... 134

Connective tissue inflammation..... 135

Bronchial asthma 136

Pneumocystosis 137

Unstable blood pressure 138

Gallstones..... 139

Hepatoma 140

Gout 141

Subarachnoid aneurysm 142

Cerebral stroke ischemia..... 142

Glaucoma 143

Epistaxis 144

Otitis media 145

Gestational diabetes..... 146

Extrauterine (ectopic) pregnancy 146

Measles (rubeola, morbilli)..... 147

Herpes zoster (shingles) 148

Professional burnout 149

Appendicitis..... 150

Major injuries..... 151

Minor injuries..... 152

Cardiac arrest 153

Breast cancer 154

Chapter 7. In a pharmacy 155

Drugs 155

Leaflet – directions and warnings 163

Conversations..... 164

Chapter 8. At medical university	166
University authorities	166
Teaching and administrative staff	166
Academic titles	166
Students	167
Organization of studies	167
Language corner	169
Chapter 9. In hospital	170
Hospitals – types	170
Medical staff	170
Nursing staff	171
Administration and support staff	171
Hospital rooms	172
Ward – equipment	172
First aid, dressings	175
Operating room – equipment	175
Operating team – scrubs	176
Surgical equipment	176
Surgical incisions	177
Types of sutures	177
Types of threads	178
Language corner	178
Specializations and specialists	179
Appendix	183
Units of length, weight, volume and temperature	183
Table of elements	185
Medical records	186
Phonetics	198
Comparisons and idioms	204
Distinguished Poles in medicine	207

Przedmowa

Język polski w medycynie to praktyczne kompendium polskiego słownictwa medycznego przeznaczone głównie dla obcokrajowców studiujących nauki biomedyczne w Polsce. Formą w pewnym stopniu przypomina leksykon i również w ten sposób można się nim posługiwać. Moim celem było napisanie przewodnika przyjaznego studentom, nieograniczającego się do przedstawienia słownictwa, lecz również zawierającego leksykę w praktycznej komunikacji medycznej. Przewodnik nie jest specjalistycznym podręcznikiem medycznym.

Studenci obcojęzyczni studiujący na polskich uczelniach medycznych nabywają wiedzę zawodową w języku angielskim, jednak znajomość polskiego słownictwa medycznego staje się niezbędna na klinicznym etapie edukacji, w kontakcie z pacjentami i personelem szpitala, podczas zapoznawania się z dokumentacją medyczną.

Znajomość języka polskiego wśród tej grupy studiujących jest zasadniczo różna, niektórzy pochodzą z polskich środowisk, inni ukończyli krótkie kursy języka polskiego. W niniejszym przewodniku starano się te różnice uwzględnić, pamiętając również, że jego Czytelnicy mogą pochodzić z wielu stron świata i operować językiem angielskim w różnych jego odmianach.

Układ graficzny książki umożliwi szybkie wyszukanie interesującego materiału i wspomaga jego proces przyswojenia.

Całość zaprezentowano równolegle w dwóch językach: polskim i angielskim, z użyciem najbliższych odpowiedników, jednak nie są to zawsze wyrażenia równoważne.

Poszczególne fragmenty przewodnika mogą być wykorzystywane w dowolnej kolejności, zarówno w nauczaniu zorganizowanym, jak i samodzielnie.

Materiał książki zawarty w 10 rozdziałach obejmuje kolejno następujące moduły: słownictwo anatomiczne, choroby i objawy z dodatkowym słownictwem medycznym, części koncentrujące się na komunikacji z pacjentem (zbieranie wywiadu), diagnostyka, opisy chorób i przypadków, informacje dotyczące leków i roślin leczniczych używanych w leczeniu.

W publikacji zawarto także słownictwo z zakresu uniwersyteckiego, zaprezentowano kwestie językowe związane z personelem medycznym i ośrodkami służby zdrowia, z którymi Czytelnik być może zetknie się w pracy zawodowej.

W aneksie znajdują się praktyczne informacje dotyczące przeliczania jednostek, pierwiastków, wyrażen potocznych i dokumentacji medycznej.

Ostatnie rozdziały stanowią wyzwanie dla tych, którzy chcieliby wzbogacić swój język polski w następujących zakresach: wymowy (od alfabetu po łamańce

językowe), leksyki (porównania i idiomy) i nauki polskiej (charakterystyki postaci Polaków zasłużonych dla medycyny – lekarzy i uczonych polskiego pochodzenia).

Pisząc tę pozycję, korzystałam z licznych cennych uwag zarówno osób uczących języka medycznego, moich byłych studentów, jak i praktykujących lekarzy. Składałam im wszystkim serdeczne podziękowania: bez nich, bez pomocy i wsparcia rodziny, ta książka nigdy by nie powstała.

Jednocześnie, zdając sobie sprawę z własnych niedociągnięć, zachęcam do dzielenia się konstruktywnymi uwagami. Proszę je kierować na adres: guidetopolishinmedicalpractice@gmail.com.

Preface

A Guide to Polish in Medical Practice is a practical compendium of Polish medical vocabulary meant mainly for foreign biomedical students in Poland. To some extent it resembles a lexicon in its form; in fact, one can use it this way. My objective was to write a student-friendly guide, not restricted to presentation of vocabulary, but implementing the lexis in practical medical communication.

This guide is not a medical textbook, students acquire medical knowledge in English. However, medical Polish is indispensable during residency in order to communicate with patients and hospital staff, and read medical records.

The knowledge of Polish varies dramatically among students as some come from a Polish background, others complete short Polish language courses, hence the language divergence you can see in this guide. The Readers' geographical diversity justifies the use of several varieties of English.

The layout enables the Reader to find the content they need quickly and facilitates memorization.

The whole book is written in two languages side-by-side: Polish and English with the use of the nearest substitutes, however they are not always equivalent expressions. Individual sections of the guide can be used in any sequence, both in a language course or for self-study.

The ten parts of the book comprise, in the given order, the following modules: the language of anatomy, diseases and manifestations with additional medical vocabulary, sections focusing on communication with patients (taking history), diagnostics, diseases and case presentation, information concerning drugs and medicinal herbs used in treatment.

The publication also contains academic vocabulary, and I present the vocabulary related to medical personnel and healthcare institutions that the Reader may encounter in their professional work. In the appendix, there is some practical information about unit conversions, elements, colloquialisms, and medical records.

The very last chapters are a challenge for those who would like to polish their Polish in: pronunciation (from the alphabet to tongue twisters), vocabulary (comparisons and idioms) and culture (profiles of distinguished Poles in medicine).

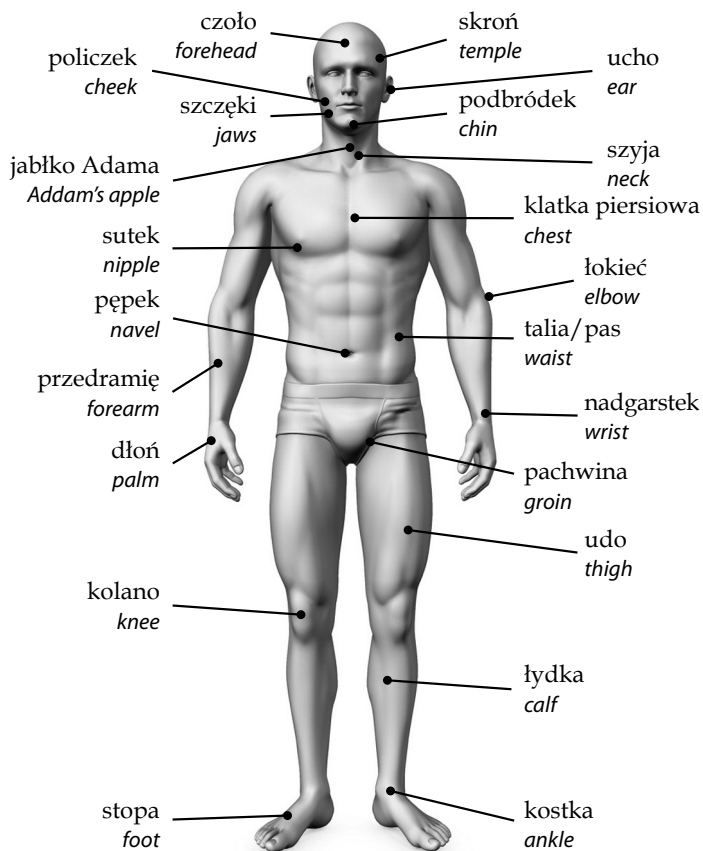
When writing this book I took advantage of numerous, valuable remarks from Medical English/Polish teachers, my former students and practicing doctors. I would like to thank them cordially; without them, without my family's help and support, this book would never have been written.

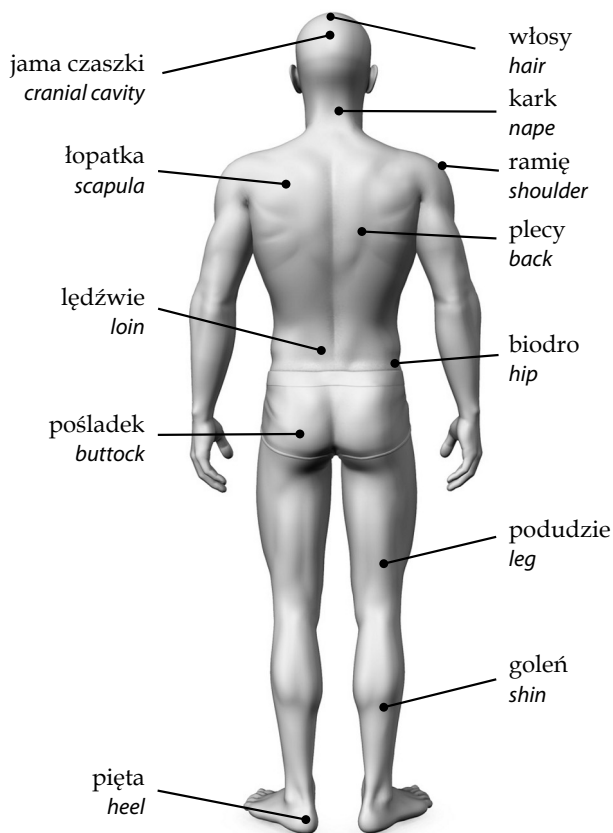
However, being fully aware of the discrepancies that the Reader may come across, I welcome any constructive critical remarks. Feel free to send them to: guidetopolishinmedicalpractice@gmail.com.

Układy – budowa, choroby, objawy

Systems – structure, diseases, manifestations

Części ciała *Parts of the body*

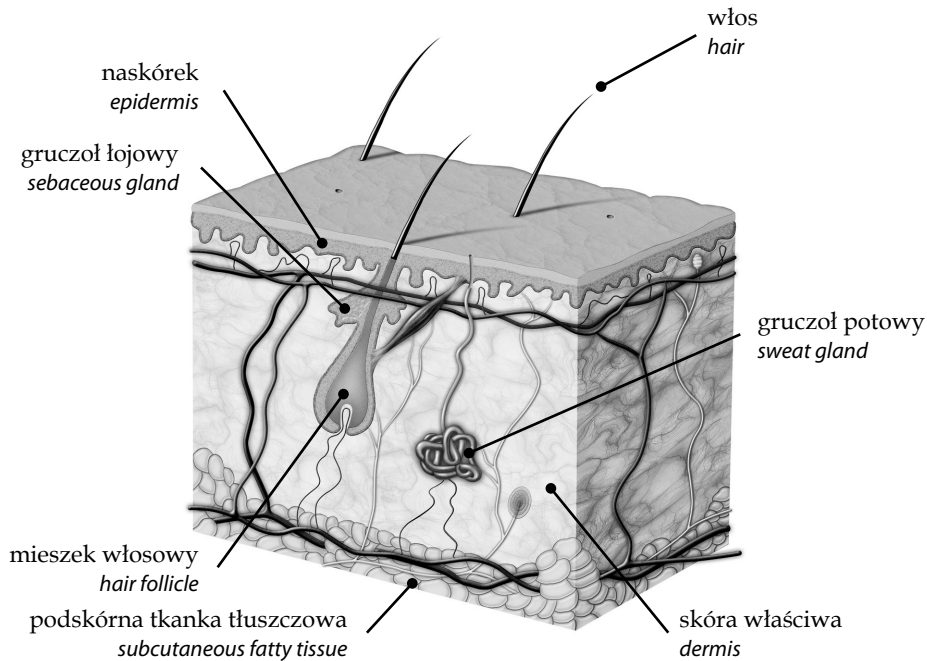

	Struktura	Structure
	Polish	English
Głowa Head	• włosy	• hair
	• twarz	• face
	• czoło	• forehead
	• oko, oczy (pl.)	• eye, eyes (pl.)
	• ucho, uszy (pl.)	• ear, ears (pl.)
	• nos	• nose
	• nozdrza	• nostrils
	• skroń, skronie (pl.)	• temple, temples (pl.)
	• policzek, policzki (pl.)	• cheek, cheeks (pl.)
	• usta	• mouth
	• wargę, wargi (pl.)	• lip, lips (pl.)
	• szczękę, szczęki (pl.)	• jaw, jaws (pl.)
	• podbródek	• chin
	• szyja	• neck
	• jabłko Adama	• Adam's apple
	• kark	• nape (of the neck)

Tułów <i>Trunk</i>	• klatka piersiowa	• <i>chest, thorax</i>
	• śródpiersie	• <i>mediastinum</i>
	• mostek	• <i>sternum</i>
	• pierś, piersi (pl.)	• <i>breast, breasts (pl.)</i>
	• brodawka sutkowa, sutek	• <i>nipple</i>
	• otoczka brodawki	• <i>areola</i>
	• plecy	• <i>back</i>
	• łopátka	• <i>shoulder blade, scapula</i>
	• przepona	• <i>diaphragm</i>
	• pępek	• <i>navel, umbilicus</i>
	• talia, pas	• <i>waist</i>
	• lędźwie	• <i>loin</i>
	• biodro	• <i>hip</i>
	• pośladek, pośladki (pl.)	• <i>buttock, buttocks (pl.)</i>
	• pachwina	• <i>groin</i>
	• łono	• <i>pubis</i>
	• penis	• <i>penis</i>
	• moszna	• <i>scrotum</i>
Kończyna górna, ręka <i>Upper limb, hand</i>	• obojczyk	• <i>clavicle</i>
	• łopátka	• <i>shoulder blade, scapula</i>
	• ramię	• <i>shoulder</i>
	• łokieć	• <i>elbow</i>
	• przedramię	• <i>forearm</i>
	• nadgarstek	• <i>wrist</i>
	• dłoń, dłonie (pl.)	• <i>palm, palms (pl.)</i>
	• kostka ręki	• <i>knuckle</i>
	• kciuk, kciuki (pl.)	• <i>thumb, thumbs (pl.)</i>
	• palec, palce (pl.)	• <i>finger, fingers (pl.)</i>
	• paznokieć, paznokcie (pl.)	• <i>nail, nails (pl.)</i>

Kończyna dolna, noga <i>Lower limb, leg</i>	• pachwina	• <i>groin</i>
	• udo	• <i>thigh</i>
	• kolano	• <i>knee</i>
	• podudzie	• <i>lower leg</i>
	• goleń, golenie (pl.)	• <i>shin, shins (pl.)</i>
	• łydka, łydki (pl.)	• <i>calf, calves (pl.)</i>
	• kostka, staw skokowy, kostki, stawy skokowe (pl.)	• <i>ankle, ankles (pl.)</i>
	• stopa, stopy (pl.)	• <i>foot, feet (pl.)</i>
	• pięta, pięty (pl.)	• <i>heel, heels (pl.)</i>
	• podeszwa	• <i>sole</i>
	• paluch, paluchy (pl.)	• <i>big toe, big toes (pl.)</i>
	• palec, palce (pl.)	• <i>toe, toes (pl.)</i>
	• paznokieć, paznokcie (pl.)	• <i>toe nail, toe nails (pl.)</i>
Jamy ciała <i>Cavities of the body</i>	• jama czaszki	• <i>cranial cavity</i>
	• jama ustna	• <i>oral cavity</i>
	• jama nosowa	• <i>nasal cavity</i>
	• jama klatki piersiowej	• <i>thoracic cavity</i>
	• jama brzuszno-miednicza jama brzuszna jama miednicza	• <i>abdominopelvic cavity</i> <i>abdominal cavity</i> <i>pelvic cavity</i>

Skóra *Skin*

Struktura	Structure
Polish	English
- naskórek - nabłonek - melanina	- epidermis - epithelium - melanin
- skóra właściwa - gruczoły - potowe - sutkowy - łojowy	- dermis - glands - sweat - mammary - sebaceous
- tkanka podskórna - podskórna tkanka tłuszczowa - mieszek włosowy	- hypodermis - subcutaneous fatty tissue - hair follicle
włos, włosy (pl.)	hair
paznokieć, paznokcie (pl.)	nail, nails (pl.)

Choroby, urazy	Diseases, disorders, defects, injuries
Polish	English
• albinizm, bielactwo	• <i>albinism</i>
• atopowe zapalenie skóry (AZS) egzema, wyprysk	• <i>atopic dermatitis, eczema</i>
• czerniak złośliwy	• <i>malignant melanoma</i>
• czyrak	• <i>furuncle, boil</i>
• grzybica	• <i>dermatomycosis</i>
• grzybica paznokci	• <i>onychomycosis</i>
• hirsutyzm	• <i>hirsutism</i>
• łupież	• <i>dandruff</i>
• łuszczyca	• <i>psoriasis</i>
• łysienie plackowate po zatruciach	• <i>alopecia</i> <i>a. areata</i> <i>toxic a.</i>
• nadmierna kruchość paznokci	• <i>onychorrhexis (brittle nails)</i>
• nawracające infekcje opryszczki	• <i>recurrent herpes simplex infection</i>
• nowotwory	• <i>neoplasm</i>
• odleżyna	• <i>bedsore, pressure ulcer</i>
• odmrożenie	• <i>frostbite</i>
• ogryzanie paznokci	• <i>onychotillomania</i>
• ogryzanie paznokci, onychofagia	• <i>nail biting, onychophagia</i>
• oparzenia	• <i>burns and scalds</i>
• otarcie	• <i>abrasion, graze</i>
• pemfigoid	• <i>pemphigoid</i>
• pokrzywka	• <i>urticaria, nettle rash, hives</i>
• poszarpanie, uszkodzenie	• <i>laceration, tear</i>
• potówki	• <i>miliaria, sweat rash</i>
• rak kolczystokomórkowy	• <i>squamous cell carcinoma</i>
• rak podstawnkomórkowy	• <i>basal cell carcinoma</i>
• rana	• <i>wound, injury</i>
• rumień	• <i>erythema</i>
• rybia łuska	• <i>fish skin disease</i>
• siniak	• <i>bruise, ecchymosis</i>
• skaleczenie	• <i>cut</i>
• stłuczenie	• <i>contusion, bruising</i>
• świerzb	• <i>scabies</i>
• toczeń	• <i>lupus</i>
• trądzik	• <i>acne</i>
• wyprysk kontaktowy alergiczny	• <i>contact dermatitis</i>
• zadrapanie	• <i>scratch, abrasion</i>
• zanokcica	• <i>onychia</i>
• zapalenie mieszków włosowych	• <i>folliculitis</i>
• zapalenie skóry	• <i>dermatitis</i>
• zastrzał	• <i>whitlow</i>